

Valsts ieņēmumu
dienests

Informatīvais materiāls

NEAPLIEKAMĀIS MINIMUMS REMIGRANTU ĀRVALSTU PENSIJAI

2023.

Saturs

Vispārīgā informācija	3
Neapliekamais minimums un IIN piemērošana	6
Saistošie normatīvie akti	13

Vispārīgā informācija

Remigrācija ir diasporas locekļa atgriešanās vai pārcelšanās no pastāvīgas dzīves ārvalstīs uz **pastāvīgu** dzīvi Latvijā.¹

Ar **diasporu** saprot ārpus Latvijas **pastāvīgi** dzīvojošos Latvijas pilsoņus, latviešus un citus, kam ir saikne ar Latviju, kā arī viņu ģimenes locekļus.²

Remigrējušam diasporas loceklim, kuram piešķirta pensija atbilstoši ārvalsts normatīvajiem aktiem, attiecībā uz ārvalstī gūto pensiju piemēro īpašu neapliekamā minimuma apmēra noteikšanas un piemērošanas kārtību, t.i., vispārīgā situācijā ārvalsts pensijai piemēro tādu neapliekamo apmēru, kāds tas noteikts pensijai attiecīgajā ārvalstī.

Minētā kārtība ir piemērojama, sākot ar 2021. gadu un turpmāk, pamatojoties uz personas iesniegto iesniegumu.

Īpašo neapliekamā minimuma noteikšanas kārtību ārvalsts pensijai piemēro, ja remigrējušais diasporas loceklis:

- pirms kļūšanas par Latvijas rezidentu kopumā vismaz 36 mēnešus nav bijis Latvijas rezidents un
- ir pieteicies Valsts ieņēmumu dienestā (turpmāk – VID), informējot par savām tiesībām piemērot ārvalsts pensijas neapliekamo apmēru, un,
- saņemot vecuma pensiju atbilstoši ārvalsts normatīvajiem aktiem, ir sasniedzis **Latvijā** noteikto pensionēšanās vecumu³.

Kritēriji, atbilstoši kuriem nosaka personas rezidences statusu, noteikti likumā "Par nodokļiem un nodevām".⁴

Personu nodokļu likumos uzskata par Latvijas rezidentu, ja:

- 1) šīs personas deklarētā dzīvesvieta ir Latvijas Republikā vai
- 2) šī persona uzturas Latvijas Republikā 183 dienas vai ilgāk jebkurā 12 mēnešu periodā, kas sākas vai beidzas taksācijas gadā, vai
- 3) šī persona ir Latvijas pilsonis, ko ārzemēs nodarbina Latvijas Republikas valdība.

Persona, kas nav atzīta par rezidentu iepriekšējā gadā, tiks uzskatīta par rezidentu konkrētajā gadā ar datumu, kad tā pirmoreiz ieradās Latvijā.

Vērtējot, vai tiek izpildīts nosacījums par 36 mēnešu nerezidences periodu, ņem vērā jebkurus mēnešus, kad persona ir bijusi nerezidents, neierobežotā laika periodā pirms kļūšanas par Latvijas rezidentu (nav obligāti, lai persona būtu bijusi nerezidents 36 mēnešus pēc kārtas vai tieši pēdējos 36 mēnešus pirms kļūšanas par Latvijas rezidentu).

¹ Diasporas likuma 1. panta 2. punkts.

² Diasporas likuma 1. panta 1. punkts.

³ No 2014. gada 1. janvāra pakāpeniski pensionēšanās vecums tiek palielināts par trim mēnešiem ik gadu – līdz **2025. gada 1. janvārī** tas būs **65 gadi**. 2023. gadā pensionēšanās vecums ir 64 gadi un 6 mēneši (2022. gadā - 64 gadi un 3 mēneši).

⁴ Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 14. panta otrā daļa.

Regulējumu par ārvalsts pensijas neapliekamo apmēru piemēro arī attiecībā uz to Latvijā reģistrēto nodokļu rezidentu no ārvalstīm saņemtajam pensijas ienākumam, kuri ir remigrējuši diasporas locekļi (**tai skaitā Repatriācijas likuma izpratnē**) un kuri ir reģistrēti kā Latvijas nodokļu rezidenti pirms 2021. gada.

Ja remigrējušais diasporas loceklis nav izmantojis savas tiesības uz ārvalsts pensijas neapliekamā apmēra piemērošanu attiecīgajā gadā, viņam ir tiesības triju gadu periodā⁵, kurā ir atļauts precizēt gada ienākumu deklarāciju, informēt VID ar iesniegumu par savām tiesībām konkrētajā gadā piemērot ārvalsts pensijas neapliekamo apmēru un veikt nodokļa pārrēķinu par attiecīgo gadu.

Iesniegumu par tiesībām uz ārvalsts pensijas neapliekamā apmēra piemērošanu attiecīgajā gadā var iesniegt Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS), izmantojot sadaļu "Sarakste ar VID", kur iesniegumu raksta brīvā tekstā lodziņā "teksts" vai pievieno datni ar iesniegumu (skat. attēlus).

The screenshot displays the EDS web interface. On the left, a navigation menu includes 'SARAKSTE AR VID', which is highlighted with a red box. The main area features several service tiles: 'Kods telefoniskai identificēšanai' with a 'Skatīt' button; 'Atgādinājumi' with 'Visi' and 'Nokavēti' buttons; 'Čeku loterija' with an 'Atvērt' button; 'Algas nodokļa grāmatiņa' with an 'Atvērt' button; 'Maksājumi' with an 'Atvērt' button; and 'Importa muitas deklarācijas pas' with an 'Atvērt' button. Below these tiles is an email composition section. It includes a 'Labot' button, a 'Rakstīt jaunu vēstuli' button (highlighted in red), and input fields for 'Kategorija', 'Tēma', and 'Teksts'. A file upload section shows 'Choose file' and 'No file chosen'. At the bottom, there are 'Nosūtīt' (highlighted in red) and 'Atcelt' buttons. A footer note specifies supported file formats and sizes.

⁵ Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 16. panta pirmās daļas 6. punkts.

Iesniegumu par tiesībām uz ārvalsts pensijas neapliekamā apmēra piemērošanu attiecīgajā gadā var iesniegt vienlaikus ar gada ienākumu deklarāciju (ja šādu iesniegumu persona nav iesniegusi jau iepriekš).

1.piemērs

Līvija no 2005. gada līdz 2012. gadam pastāvīgi dzīvoja ārvalstī A un bija šis valsts rezidente. 2013. gadā viņa atgriezās uz pastāvīgu dzīvi Latvijā un kļuva par Latvijas rezidenti. 202X. gadā Līvijai ir 65 gadi, un viņa sāk saņemt vecuma pensiju no ārvalsts A.

202X. gadā Līvija informē VID par savām tiesībām 202X.gadā ārvalsts pensijai piemērot tādu neapliekamo apmēru, kāds tas noteikts attiecīgajā gadā pensijai ārvalstī A.

Ja Līvija nebūs informējusi VID, viņai gada ienākumu deklarācijā 202X. gadā tiks piemērots Latvijā noteiktais pensionāra neapliekamais minimums.

2.piemērs

Austra no 2005. gada līdz 202X. gadam pastāvīgi dzīvoja ārvalstī B un bija šis valsts rezidente. 202X. gadā, kad Austrai bija 63 gadi, viņa atgriezās uz pastāvīgu dzīvi Latvijā un kļuva par Latvijas rezidenti. 202Y. gadā Austrai paliks 65 gadi, un viņa sāks saņemt vecuma pensiju no ārvalsts B.

202Y. gadā Austra savai ārvalsts pensijai varēs piemērot ārvalstī B noteikto neapliekamo apmēru, ja viņa būs informējusi VID par savām tiesībām piemērot ārvalstī B pensijai noteikto neapliekamo apmēru.

Ja Austra VID ar iesniegumu nebūs informējusi, viņai gada ienākumu deklarācijā par 202Y. gadu tiks piemērots Latvijā noteiktais pensionāra neapliekamais minimums.

3.piemērs

Ilgonis ir ārvalstī C dzimis un audzis Latvijas pilsonis, kurš 2005. gadā 58 gadu vecumā ir atgriezies uz pastāvīgu dzīvi Latvijā un ir Latvijas rezidents kopš 2005. gada. Ilgonis kopš 2012. gada saņem vecuma pensiju no ārvalsts C.

2021. gadā un turpmākajos gados Ilgonis savai ārvalsts pensijai var piemērot ārvalstī C noteikto neapliekamo apmēru, ja viņš informē VID par savām tiesībām piemērot ārvalstī C pensijai noteikto neapliekamo apmēru.

Ja Ilgonis VID ar iesniegumu nav informējis, viņam gada ienākumu deklarācijā piemēro attiecīgajam gadam Latvijā noteikto pensionāra neapliekamo minimumu.

4.piemērs

Augusts periodiski uz vairākiem mēnešiem ir devies strādāt uz ārvalsti, bet visos šajos periodos ir saglabājis pastāvīgo dzīvesvietu Latvijā un Latvijas rezidenta statusu. Saskaitot visus ārvalstī nostrādātos mēnešus, ir pārsniegts 36 mēnešu periods.

Augusts ir sasniedzis Latvijas pensijas vecumu un saņem vecuma pensiju no attiecīgās ārvalsts. Augustam nav tiesību informēt VID par ārvalsts pensijas neapliekamā apmēra piemērošanu, jo Augusts nebija devies uz pastāvīgu dzīvi ārvalstī un rezidenta statusu saglabāja Latvijā.

5.piemērs

Arvīds ir Latvijas rezidents, kurš vairāk nekā trīs gadus pastāvīgi ir dzīvojis ārvalstī C un bijis šis valsts rezidents. Arvīds no ārvalsts C saņem invaliditātes pensiju – 800 eiro mēnesī – un ir 65 gadus vecs.

Arvīdam nav tiesību ārvalsts C invaliditātes pensijai piemērot šajā valstī noteikto neapliekamo apmēru, jo ārvalsts pensijas neapliekamo apmēru piemēro tikai ārvalsts vecuma pensijām.

Likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" noteikto regulējumu par ārvalsts pensijas neapliekamā apmēra piemērošanu ārvalsts pensijai piemēro attiecībā uz remigrējušu diasporas locekļu pensiju ienākumiem, kas gūti no visām ārvalstīm, arī no tām, ar kurām ir noslēgti starptautiskie līgumi (konvencijas) par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu, izņemot, ja šādā līgumā paredzēts personai **labvēlīgāks** regulējums.

Parasti starptautiskie līgumi paredz, ka situācijās, kad persona, kas uzkrājusi pensiju vienā valstī, pārceļas uz pastāvīgu dzīvi citā (otrā) valstī, kļūstot par tās rezidentu, šī otra (rezidences) valsts iegūst tiesības aplikēt ar nodokli šīs pensijas vienlaikus ar pienākumu novērst nodokļu dubulto uzlikšanu attiecībā uz šīm pensijām. Nodokļu dubultā uzlikšana parasti tiek novērsta tādā veidā, ka otrā valsts atļauj samazināt maksājamā nodokļa apmēru par pirmajā valstī (ārvalstī) no konkrētā ienākuma samaksātā ienākuma nodokļa daļu.

Tomēr starptautiskie līgumi var arī noteikt, ka ārvalsts pensijas ienākums tiek **pilnībā** atbrīvots no aplikšanas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli Latvijā. Šādā gadījumā piemērojams labvēlīgākais regulējums, t.i., starptautiskā līguma nosacījumi.

Lai noteiktu, kurā no līgumslēdzējām valstīm pensijai piemēro nodokli, izvērtē katras konkrētās nodokļu konvencijas 18. panta noteikumus.

Neapliekamais minimums un IIN piemērošana

Atbilstoši likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" noteiktajam pensijas neatkarīgi no to izmaksas avota tiek pieskaitītas pie ienākumiem, par kuriem jāmaksā nodoklis (IIN).

Latvijas rezidenta ar nodokli apliekamo ienākumu veido gan Latvijas, gan ārvalsts pensija (izņemot, ja saskaņā ar konkrētās nodokļu konvencijas noteikumiem tā nav apliekama ar nodokļiem Latvijā).

Pensiju ietver gada ienākumā, kuram piemēro **progresīvo nodokļa likmi**:

- ienākumam līdz 20 004 eiro – 20 %;
- ienākumam no 20 004 eiro līdz 78 100 eiro – 23 %;
- ienākumam, kas pārsniedz 78 100 eiro – 31 %⁶.

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA), ja ārvalsts pensija tiek **izmaksāta** ar tās starpniecību⁷, **ietur IIN** izmaksas vietā, piemērojot IIN likmi 20 %, bet pensijas daļai virs 1667 eiro mēnesī – 23 %.

⁶ IIN likmi 31 % apmērā nepiemēro izmaksas vietā, bet tikai gada ienākumu deklarācijā.

⁷ Ar VSAA starpniecību tiek izmaksātas Krievijas, Baltkrievijas un Ukrainas pensijas.

Ja persona saņem ārvalsts pensiju, kuru neizmaksā ar VSAA starpniecību, persona pati aprēķina maksājamo IIN, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju.

Ja pensijas ienākums ir aplūkts ar nodokli ārvalstī, aprēķinot Latvijā maksājamo IIN, to samazina par ārvalstī no pensijas ienākuma samaksātā nodokļa summu, bet ievērojot, ka šis samazinājums nedrīkst būt lielāks par summu, kas atbilstu Latvijā aprēķinātajam IIN no ārvalsts pensijas. Nodokļa samaksu ārvalstīs apliecina ar ārvalstu nodokļu iekasēšanas institūcijas apstiprinātiem dokumentiem, kuros uzrādīts apliekamais ienākums un ārvalstīs samaksātā nodokļa summa.

Aprēķinot IIN no pensijas ienākuma, atskaita neapliekamo minimumu.

Remigrējušam diasporas loceklim, kas ir Latvijas rezidents, no ārvalsts saņemtajam pensijas ienākumam piemēro ārvalsts pensijas neapliekamo apmēru, kāds tas ir noteikts pensijai attiecīgajā ārvalstī.

Atlikušo neizmantoto ārvalsts pensijas neapliekamā apmēra daļu nevar piemērot attiecībā uz citu ienākumu.

VID ārvalsts pensijas neapliekamo apmēru konkrētajā ārvalstī attiecīgajā gadā noskaidro starptautiskās informācijas apmaiņas ceļā vai pamatojas uz izrakstiem no ārvalsts normatīvajiem aktiem, ārvalsts iestādes publiski sniegto informāciju u.c.

6.piemērs

Pēteris ir Latvijas rezidents, pensionārs un remigrējušais diasporas loceklis. Pēteris saņem pensiju no ārvalsts D 19 000 eiro gadā, kuru neizmaksā ar VSAA starpniecību. Ārvalstī no pensijas ir ieturēts IIN 1320 eiro. Ārvalstī D noteiktais pensijas neapliekamais apmērs ir 14 500 eiro gadā.

Pēteris, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, deklarē ārvalsts pensiju un ar iesniegumu informē VID par savām tiesībām piemērot ārvalsts pensijas neapliekamo apmēru (t.i., 14 500 eiro).

Aizpildot gada ienākumu deklarāciju, no ārvalsts pensijas atskaita ārvalstī noteikto neapliekamo apmēru (14 500 eiro) un ņem vērā arī ārvalstī ieturēto nodokli.

Rezultātā Pēterim Latvijā nodoklis nav jāmaksā.

7.piemērs

Juris ir Latvijas rezidents, pensionārs un remigrējušais diasporas loceklis. Juris saņem pensiju no ārvalsts 10 000 eiro gadā, kuru neizmaksā ar VSAA starpniecību, un arī darba algu Latvijā 3000 eiro apmērā. Ārvalstī no pensijas IIN nav ieturēts, jo tajā noteiktais pensijas neapliekamais apmērs ir 12 500 eiro gadā.

Juris, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, deklarē ārvalsts pensiju un darba algu Latvijā un ar iesniegumu informē VID par savām tiesībām piemērot ārvalsts pensijas neapliekamo apmēru.

Jurim nodoklis no ārvalsts pensijas Latvijā nav jāmaksā, jo arī Latvijā tā netiek aplūkta ar nodokli tādā pat apmērā, kā ārvalstī.

!!! Ārvalsts pensijas neapliekamo apmēru drīkst piemērot tikai ārvalsts pensijai, bet nedrīkst piemērot Latvijā gūtajai darba algai (t.i., neizmantoto ārvalsts pensijas neapliekamā apmēra daļu (12 500 eiro – 10 000 eiro) Jurim nav tiesību piemērot Latvijā gūtajai darba algai).

8.piemērs

Harijs ir pensionārs un remigrējušais diasporas loceklis, kas līdz kļūšanai par Latvijas rezidentu 36 mēnešus bija Latvijas nerezidents.

Harijs 202X. gadā saņem pensiju no ārvalsts 1000 eiro mēnesī, kuru izmaksā ar VSAA starpniecību. VSAA ārvalsts pensijai piemēro Latvijā noteikto pensionāra neapliekamo minimumu un ik mēnesi ietur no tās IIN. 202X.gadam Latvijā noteiktais neapliekamais minimums pensionāram ir 6000 eiro (500 eiro mēnesī).

Konkrētajā ārvalstī noteiktais pensijas neapliekamais apmērs ir 12 300 eiro (mēnesī –1025 eiro).

Harijs, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, deklarē ārvalsts pensiju un iesniedz iesniegumu VID par ārvalsts pensijas neapliekamā apmēra piemērošanu.

Harijam nodoklis no ārvalsts pensijas Latvijā nav jāmaksā, jo arī Latvijā tā netiek aplikta ar nodokli tādā pat apmērā, kā attiecīgajā ārvalstī.

Harijam ar gada deklarāciju tiks atmaksāts IIN, ko no ārvalsts pensijas ir ieturējusi VSAA, piemērojot Latvijas pensionāra neapliekamo minimumu (kas ir mazāks nekā ārvalstī noteiktais neapliekamais apmērs).

VSAA, izmaksājot ārvalsts pensiju, regulējumu par ārvalsts pensijas neapliekamo apmēru neņem vērā.

9.piemērs

Dainis no ārvalsts Z atgriežas uz pastāvīgu dzīvi Latvijā un 202X. gada 15. jūnijā kļūst par Latvijas rezidentu. Dainis ir pensionārs un remigrējušais diasporas loceklis, kas līdz kļūšanai par Latvijas rezidentu 36 mēnešus bija Latvijas nerezidents.

Dainis 202X. gadā saņem pensiju no ārvalsts Z 1600 eiro mēnesī, kuru neizmaksā ar VSAA starpniecību. Ārvalstī no pensijas IIN nav ieturēts.

Ārvalsts Z taksācijas periods ir gads, kas nesakrīt ar kalendāro gadu (taksācijas gads noslēdzas 30. aprīlī). Ārvalstī noteiktais pensijas neapliekamais apmērs taksācijas gadam no 202X.gada 1.maija līdz 202Y. gada 30.aprīlim, ir 13 500 eiro (mēnesim – 1125 eiro), bet iepriekšējam taksācijas gadam, kas noslēdzās 202X. gada 30. aprīlī, bija noteikts 12 300 eiro (mēnesim – 1025 eiro).

Ķļūstot par Latvijas rezidentu, Dainim deklarācijā par 202X. gadu ir jādeklarē tikai tie ienākumi, ko viņš guvis, esot Latvijas rezidenta statusā.

Dainis, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, deklarē ārvalsts pensiju par periodu no 202X. gada 15. jūnija līdz 202X. gada 31. decembrim (10 453,33 eiro). Dainis iesniedz arī iesniegumu VID par ārvalsts pensijas neapliekamā apmēra piemērošanu.

Attiecībā uz ārvalsts pensiju piemērojama (attiecināma) ārvalstī noteiktais pensijas neapliekamais apmērs šajā situācijā tiek noteikts, ņemot vērā:

1) uz konkrēto kalendāro gadu attiecināmo neapliekamo apmēru:

{1125 eiro x 8 mēn. + 1025 eiro x 4 mēn. =13 100 eiro};

2) periodu, kad Dainis ir Latvijas rezidenta statusā:

{13 100 eiro : 365 dienas x 200 dienas=7178,08 eiro}.

Dainim no ārvalsts pensijas daļas, kas pārsniedz 7178,08 eiro, Latvijā ir jāmaksā IIN 655,05 eiro {(10 453,33 – 7178,08) eiro x 20 %}.

Remigrējušam diasporas loceklim, kurš vienlaikus saņem pensiju no vairākām ārvalstīm vai saņem pensiju no vienas vai vairākām ārvalstīm un Latvijas pensiju, piemēro tās ārvalsts pensijas neapliekamo apmēru, kurā tas ir vislielākais.

10.piemērs

Imants ir Latvijas rezidents un remigrējušais diasporas loceklis. Imants kopš 2016. gada saņem Latvijas pensiju un arī pensiju no ārvalsts.

202X. gadā Imants saņēma Latvijas pensiju 6000 eiro (202X.gadam noteiktā pensionāra neapliekamā minimuma apmērā) un pensiju no ārvalsts 7200 eiro. Ārvalstī noteiktais neapliekamais apmērs pensijai ir 7200 eiro gadā.

Imants ar iesniegumu informē VID par savām tiesībām 202X. gadā piemērot ārvalsts pensijas neapliekamo apmēru.

Ārvalsts pensija netiek aplikta ar IIN, bet Latvijas pensija tiek aplikta ar IIN no pirmā eiro.

11.piemērs

Hugo ir Latvijas rezidents, pensionārs un remigrējušais diasporas loceklis. Hugo 202X.gadā saņem pensiju no ārvalsts X 9000 eiro gadā, no ārvalsts Y – 7200 eiro gadā un arī pensiju Latvijā 2400 eiro gadā.

Ārvalstī X noteiktais neapliekamais apmērs pensijai 202X.gadā ir 14 400 eiro, ārvalstī Y – 3420 eiro, Latvijā – 6000 eiro. Citu ienākumu Hugo nav. Ārvalstī Y no pensijas ir ieturēts IIN 216 eiro apmērā.

Hugo, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, deklarē pensiju no ārvalsts X, ārvalsts Y un pensiju Latvijā un ar iesniegumu informē VID par savām tiesībām piemērot lielāko (ārvalstī X) noteikto pensijas neapliekamo apmēru.

!!! *Ārvalstī X noteikto pensijas neapliekamo apmēru 14 000 eiro piemēro tikai ārvalstīs gūtajam pensijas ienākumam ($9000 + 7200 = 16\ 200$). Tā atlikušo neizmanto daļu nevar piemērot attiecībā uz Latvijas pensiju.*

Ar IIN aplikamais ienākums no ārvalstu pensijas ir 1800 eiro ($16\ 200 - 14\ 400$). Papildus tam Latvijā saņemtā pensija 2400 eiro tiek aplikta no pirmā eiro, jo izvēlēts piemērot speciālo kārtību par ārvalstu pensijas neapliekamo apmēru. Rezultātā ar IIN aplikamais ienākums ir 4200 eiro ($1800 + 2400$), aprēķinātais IIN ir 840 eiro ($4200 * 20\ %$) un IIN piemaksa ir 624 eiro.

12.piemērs

Dināra ir Latvijas rezidente, pensionāre un remigrējušā diasporas locekle. Dināra 202X.gadā saņem pensiju no ārvalsts X 6000 eiro gadā, no ārvalsts Y – 3200 eiro gadā, pensiju Latvijā 2400 eiro gadā un arī ienākumus no uzņēmuma līguma 1000 eiro (bruto) gadā, no kā izmaksas vietā ieturēti nodokļi (VSAOI 92,50 eiro un IIN 181,50 eiro).

202X.gadam ārvalstī X noteiktais neapliekamais apmērs pensijai ir 14 400 eiro gadā, ārvalstī Y – 3420 eiro gadā, Latvijā pensionāra neapliekamais minimums ir 6000 eiro.

Nevienā no valstīm no pensijas nav ieturēts IIN, jo pensija nepārsniedz attiecīgajā valstī noteikto neapliekamo minimumu.

Dināra, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, deklarē pensiju no ārvalsts X un ārvalsts Y, Latvijā gūto pensiju un ienākumu no uzņēmuma līguma un ar iesniegumu informē VID par savām tiesībām piemērot lielāko (ārvalstī X) noteikto pensijas neapliekamo apmēru.

!!! *Lielāko (ārvalstī X) noteikto neapliekamo pensijas apmēru 14 400 eiro piemēro tikai ārvalstīs gūtajam pensijas ienākumam ($6000 + 3200 = 9200$).*

Atlikušo neizmanto daļu ārvalsts pensijas neapliekamā apmēra daļu nevar piemērot attiecībā uz Latvijas pensiju un ienākumu no uzņēmuma līguma.

Tādējādi ar IIN apliekamais ienākums no ārvalstu pensijas neveidojas (9200 – 14 400). Papildus tam Latvijā saņemtā pensija 2400 eiro tiek aplikta no pirmā eiro, jo Dināra izvēlējusies piemērot speciālo kārtību par ārvalstu pensijas neapliekamo apmēru. Rezultātā ar IIN apliekamais ienākums ir Latvijas pensija un ienākums no uzņēmuma līguma 3400 eiro (2400 + 1000).

Aprēķinātais IIN ir 661,50 eiro ($[3400 - 92,50 \text{ eiro (VSAOI)}] \times 20 \%$) un IIN piemaksa (ņemot vērā jau gada laikā ieturēto IIN) ir 480 eiro.

Ja remigrējuša diasporas locekļa no ārvalsts saņemtajai pensijai piemērojama ārvalsts pensijas neapliekamais apmērs ir mazāks nekā Latvijā noteiktais pensionāra neapliekamais minimums, no ārvalsts saņemtajai pensijai piemēro Latvijā noteikto pensionāra neapliekamo minimumu

Latvijā noteiktais pensionāra neapliekamais minimums 2023.gadam ir 6000 eiro (2022.gadam - 5100 eiro (2100 eiro -1.pusgamam, 3000 eiro-2.pusgamam)).

13.piemērs

Egils ir Latvijas rezidents, pensionārs un remigrējušais diasporas loceklis. Egils 202X.gadā saņem pensiju no ārvalsts M 8000 eiro gadā, ko neizmaksā VSAA. Citu ienākumu nav. Ārvalstī no pensijas ir ieturēts IIN 390 eiro. Ārvalstī M noteiktais neapliekamais apmērs pensijai ir 5400 eiro 202X.gadā. Latvijā noteiktais neapliekamais minimums pensionāram ir 6000 eiro 202X.gadā.

Egils, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, deklarē pensiju no ārvalsts M.

Tā kā ārvalstī M noteiktais neapliekamais apmērs pensijai ir mazāks nekā Latvijā noteiktais neapliekamais minimums pensionāram, Egils iesniegumu par ārvalsts pensijas neapliekamā apmēra piemērošanu neiesniedz. Egila ārvalsts pensijai piemēro Latvijas pensionāra neapliekamo minimumu.

Rezultātā Latvijā maksājama IIN ir 10 eiro $\{(8000 \text{ eiro} - 6000 \text{ eiro}) \times 20 \%$ – 390 eiro (ārvalstī ieturētais nodoklis)}.

14.piemērs

Egons ir Latvijas rezidents, pensionārs un remigrējušais diasporas loceklis. Egons 202X.gadā saņem pensiju no ārvalsts K 8000 eiro gadā, ko neizmaksā VSAA, un arī Latvijas pensiju 2800 eiro, no kuras nodoklis nav ieturēts.

Ārvalstī K noteiktais neapliekamais apmērs pensijai 202X.gadam ir 3420 eiro gadā.

Ārvalstī no pensijas ir ieturēts nodoklis 733 eiro. Latvijā noteiktais neapliekamais minimums pensionāram ir 6000 eiro 202X.gadā.

Egons, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, deklarē pensiju no ārvalsts K un Latvijas pensiju.

Tā kā ārvalstī K noteiktais neapliekamais apmērs pensijai ir mazāks nekā Latvijā noteiktais neapliekamais minimums pensionāram, Egons iesniegumu par ārvalsts pensijas neapliekamā apmēra piemērošanu neiesniedz. Gada ienākumu deklarācijā kopējam pensijas ienākumam (Latvijas un ārvalsts pensijai) piemēro Latvijas pensionāra neapliekamo minimumu.

Rezultātā gada ienākumu deklarācijā aprēķinātais maksājamais IIN ir 227 eiro $\{((8000 \text{ eiro} + 2800 \text{ eiro}) - 6000 \text{ eiro}) \times 20 \% - 733 \text{ eiro (ārvalstī ieturētais nodoklis)}\}$.

Ja remigrējuša diasporas locekļa no ārvalsts saņemtais pensijas ienākums:

- ārvalstī nav apliekams ar iedzīvotāju ienākuma nodokli (saskaņā ar ārvalsts normatīvajiem aktiem) un
- ir mazāks nekā Latvijā noteiktais pensionāra neapliekamais minimums, no ārvalsts saņemtajam ienākumam piemēro Latvijā noteikto pensionāra neapliekamo minimumu.

Ja attiecībā uz ārvalsts pensijas ienākumu piemēro Latvijā noteikto pensionāra neapliekamo minimumu, ir tiesības atlikušo (neizmanto) Latvijas pensionāra neapliekamā minimuma daļu piemērot attiecībā uz citiem ienākumiem, kurus var samazināt par neapliekamo minimumu (piemēram, darba algai).

15.piemērs

Voldemārs ir Latvijas rezidents, pensionārs un remigrējušais diasporas loceklis. Voldemārs 202X.gadā saņem ārvalsts pensiju 3060 eiro gadā, kuru neizmaksā ar VSAA starpniecību un kura attiecīgajā ārvalstī nav apliekama ar ienākuma nodokli. Voldemārs 202X.gadā Latvijā ir arī strādājis un saņēmis darba algu 3000 eiro gadā. Latvijā noteiktais neapliekamais minimums pensionāram ir 6000 eiro 202X.gadā. Voldemārs, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, deklarē pensiju no ārvalsts un darba algu Latvijā un deklarācijai pievieno dokumentus, kas apliecina, ka pensija ārvalstī ar nodokli nav apliekama.

Tā kā attiecīgajā ārvalstī pensija nav apliekama ar nodokli un ir mazāka nekā Latvijā noteiktais neapliekamais minimums pensionāram, Voldemārs iesniegumu par ārvalsts pensijas neapliekamā apmēra piemērošanu neiesniedz. Voldemāra ārvalsts pensijai piemēro Latvijas pensionāra neapliekamo minimumu. Neizmanto neapliekamā minimuma daļu, t.i., 2940 eiro (6000 – 3060) Voldemārs var piemērot algotā darba ienākumam.

16.piemērs

Ieva ir Latvijas rezidente un remigrējušā diasporas locekle. Ieva 202X.gadā saņem Latvijas pensiju 6600 eiro gadā (550 eiro mēnesī) un no ārvalsts I pensiju 1800 eiro gadā, ko neizmaksā ar VSAA starpniecību. Ārvalstī I noteiktais neapliekamais apmērs pensijai ir 6360 eiro gadā, tādēļ ārvalstī no pensijas nodoklis ieturēts nav.

Latvijā noteiktais neapliekamais minimums pensionāram ir 6000 eiro 202X.gadā. No Latvijas pensijas VSAA izmaksas vietā ir ieturējusi IIN 120 eiro gadā (6600 eiro – 6000 eiro) $\times 20 \%$.

Ieva iesniegumu par ārvalsts pensijas neapliekamā apmēra piemērošanu neiesniedz. Ievai 202X.gada ienākumu deklarācijā tiks piemērots Latvijā noteiktais pensionāra neapliekamais minimums.

Aprēķinot maksājamo IIN, Ieva no kopējā ārvalsts un Latvijas pensijas ienākuma (8400 eiro kopsummā) atskaita Latvijas pensionāra neapliekamo minimumu (6000 eiro).

Ievai izveidojas IIN piemaksa 360 eiro apmērā { (8400 – 6000) eiro x 20 % – 120 eiro (VSAA ieturētais IIN)}.

17.piemērs

Vilis ir Latvijas rezidents, pensionārs un remigrējušais diasporas loceklis. Vilis 202X.gadā saņem ārvalsts pensiju 3000 eiro gadā, kuru neizmaksā ar VSAA starpniecību un kura attiecīgajā ārvalstī nav aplikta ar ienākuma nodokli, jo šajā valstī noteiktais pensijas neapliekamais apmērs ir 6120 eiro.

Vilis saņem arī Latvijas pensiju 6780 eiro gadā (565 eiro mēnesī). Latvijā noteiktais neapliekamais minimums pensionāram ir 6000 eiro 202X.gadā. No Latvijas pensijas VSAA ir ieturējusi IIN 156 eiro (6780 eiro- 6000 eiro) x 20 %).

Vilis Latvijā ir arī strādājis un saņēmis darba algu 2000 eiro gadā (no kuras veiktas VSAOI 185 eiro un ieturēts IIN 363 eiro).

Vilis iesniegumu par ārvalsts pensijas neapliekamā apmēra piemērošanu neiesniedz. Vilim 202X.gada deklarācijā visam kopējam ārvalsts un Latvijas ienākumam (11 780 eiro) tiek piemērots Latvijas pensionāra neapliekamais minimums.

Rezultātā Vilim veidojas IIN piemaksa 600 eiro {(11 780 eiro – 185 eiro (VSAOI) – 6000 eiro) x 20 % – 519 eiro (Latvijā ieturētais IIN)}.

Saistošie normatīvie akti

[Likums "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"](#)

[Diasporas likums](#)

[Repatriācijas likums](#)

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 26.10.2021.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 02.01.2022.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt [Elektroniskās deklarēšanas sistēmas](#) sadaļā "Sarakste ar VID"